Müzâraa akdine, **muhâbere** veye **muhâkale** adı da verilir.

Çünkü Fıkıh‘ta **âdî îcâr** ve **hâsılat îcârı** diye bir ayrım yoktur.

O halde bunlar, müzâraanın rükünleri kabul edilen **toprak, tohum, iş** ve **hayvan** (öküz veya motor) ın âkitler arasında kime ait olduğuna göre farklı müzâraa çeşitlerinin kavramları (ıstılâhları) olabilir.

Müzâraa akdinde, **tarla sahibine** **rabbü’l-arz** ve **işleyen çiftçi**ye (âmile) **müzârî** adı verilir.

Sırf faydalanması gayesiyle arâzi, bir müste‘cire, her hal ü kârda müzâraa veya müsâkât akdi ile verilmiş bir me‘cûr sayılamaz.

Ayrıca diğer tarafa, onlarda işlemek, üzerlerinde iş yapmak maksadıyla hatta özellikle **müsâkât**ta **ağaçlara bakmak** ve onları **yetiştirmek** için bunlar, kendilerine teslim edilir.

müsâkât: Bir tarafta **ağaçlar** (eşcâr) diğer tarafta **terbiye** ve **bakım** olmak ve elde edilen meyveler, aralarında **bölüşülmek** (taksim edilmek) üzere bir çeşit şirkettir.

Muzâraa: Bir tarafta **arâzi** ve diğer taraftan **amel, iş** yani ziraat olarak elde edilen mahsûl (hâsılat) aralarında taksim edilmek üzere bir nev‘î şirkettir.

Adam İcâresi (iş Hukuku): Bilindiği üzere a‘yân, menfaati (sağladığı fayda) için kiralandığı halde insan, ameli (yapacağı iş) için kiralanır (icâre edilir).

Fıkıhta buna **icâre-i âdemî** adı verilir.

Satış muâmeleleri, semenin miktarı dikkate alınarak çeşitli adlar almaktadır:

1- müsâveme,

2- murâbaha,

3- tevliye,

4- vazîa.

Müsâveme; satıcının bir malı, kendisine kaç liraya mal olduğunu

söylemeksizin mutlak şekilde ***rızaya dayalı olarak mâliyetinden aza*** veya ***çoğa satmasıdır***.

Çarşı-pazarda yani piyasada yapılan satışlar aşağı-yukarı hep bu yolda icrâ edilir.

Murâbaha; bir şahsın bir sahip olduğu malını, kendisine kaça mal olduysa onu (**maliyetini**) **söyleyerek** ve üzerine **kâr koyarak** başkasına satmasıdır.

Mesela, bana yüz liraya mal oldu; yüz on liraya satarım, diyerek malı satması gibi.

Tevliye, Bir adamın malını, kendisine kaça mal olmuşsa onu açıklayarak ondan ne aşağıya ne de fazlaya olmaksızın ***sadece mâliyetine satmasıdır***.

Kendisine kaça mal olduysa o fiyata satmasıdır.

Vazîa; bir insanın bir malı, kendisine her kaça mal olmuşsa onu **söyleyerek** **maliyetinden aşağıya** yani aza ve noksana satmasıdır.

- Bu dört çeşit satışın dördü de caizdir.
--

satış muâmelelerinin eski şekil ve uygulamalarından olan **mülâmese, müzâbene, muhâkale, münâbeze** ve ilgâü'l-hacer isimleriyle anılan satışlar da mevcuttur.

Mülâmese; satışı alıcının, birden çok maldan gelişi güzel el atıp ***elinin değdiği malın satılmış sayılması.***

Müzâbene, satış yapıldığı sırada ağaçta bulunan ve tahmin edilen aynı ölçüdeki toplanmış olan elde hazır hurma karşılığında satılmasıdır.

Muhâkale, yaş üzümün kuru üzümle veya başağındaki taze buğdayın, başağından ayıklanmış ve çıkarılmış saf buğdayla satılmasıdır.

Münâbeze, taraflardan birinin, diğerine bir malı, bakmadan atması ve bu ***atılan malın satılmış sayılmasıdır.***

İlgâü'l-hacer; birden çok mal içerisine bir taşın atılması ve atılan taşın rastgeldiği ve isabet ettiği malın, mebî kabul edilmesidir.

Bu saydıklarımız **dinen yasaklanmış** ve bu yüzden terk edilmiş (metrûk ve memnû') satış şekilleridir. Faiz ve kumara benzemektedirler. Herbirin yasak olduğuna dair sahih hadisler vardır

XIX. Asırda Osmanlı devletinde **1869-1876** tarihleri arasında yürürlüğe konulmuş olan ve **100** **madde**lik **küllî kaide**lerden ve **16 kitap**tan oluşmuş **1851** maddelik **Mecelle** adı verilen Kanun'da **İslam borçlar hukuku**, fıkıh kitaplarından derlenerek kanun halinde uygulamaya sokulmuş ve **57** yıl tatbik edilmiştir.

Mecelle, Kuveyt'te 1981, İsrail'de 1984 yılına kadar uygulanmıştır.

Birleşik Arap Emirlikleri Medeni Kanunu'nun (5/1985 tarihli kanun) birçok maddesi aynen Mecelle'den alınmıştır.

Mecelle; **çok büyük kitap**. Fransızca **codex**. **4 Ekim 1926'**da **Mecelle** yürürlükten kaldırılmıştır.